

POSTAL / XEST > | COLUMNA i

El 82è Congrés Espanyol d'Esperanto es va celebrar a Xest al mateix edifici on es roda una sèrie de Netflix

Tot comença quan Francisco Máñez, un jove agricultor del poble valencià, va aprendre l'esperanto de forma autodidacta el 1908

La Universitat Laboral de Xest.
ORONÓZ (ALBUM)

PACO CERDÀ

10 SEPT 2024 - 18:07 CEST

Hi ha metàfores insuperables. Aquesta n'és una.

Hi ha una URSS feta en formigó que emergeix com una mola a Xest, poble menut de la [València](#) interior. A Xest es parla castellà. També es parla esperanto. La setmana passada es va celebrar al poble el 82è Congrés Espanyol d'[Esperanto](#) perquè l'any 1908 un jove agricultor del poble, que havia deixat l'escola als deu anys, es va assabentar de l'existència d'una llengua internacional que predicava la pau i l'amistat entre els pobles. Allò el va fascinar. I aquell jove, Francisco Mániz, no va parar fins a aprendre l'esperanto de manera autodidacta.

MÁS INFORMACIÓN

Porrera: un missatge en una ampolla

És increïble imaginar-se'l amb vint anys, del camp a casa i de casa al camp, amb les mans brutes i dures, estudiant a soles l'esperanto en un poble apartat de tot. És increïble imaginar-se'l enamorat d'aquella filosofia de pacifisme que l'Europa immediata, la de Verdun i la del Somme, faria esclatar pels aires. És increïble imaginar-se'l arribant al casino de Xest i contagiant el seu entusiasme a homes que juguen a cartes o al dòmino i prenen malta o café. És increïble, però ho va aconseguir. I així va sorgir al poble un planter de centenars d'esperantistes, amb una de les taxes més elevades d'Europa, que en ple franquisme censor rebien paquets de la Unió Soviètica amb la falç i el martell, i també de la Xina maoista, amb revistes i llibres d'esperanto. Jo els he vist, a Xest, saludar-se pel carrer en esperanto. Un metavers meravellós. Una bombolla d'idealisme. La utopia feta real. Quixots amb canes. Cavallers andants en extinció.

La Universidad Laboral de Xest en una imatge de la seva inauguració el 1970. EFE/jgv
JGV (EFE)

Però l'URSS en formigó de Xest és el colós brutalista de l'antiga Universitat Laboral. Només una dictadura podia alçar això: quatre mil obrers van treballar durant any i mig perquè en 1970 Franco inaugurés aquella superfície pavimentada que equival a 31 camps de futbol, amb un saló d'actes amb capacitat per a 5.300 espectadors. Fou una megalomania d'aires soviètics adscrita al Ministeri de Treball tardofranquista per facilitar estudis, cada any, a cinc mil alumnes de les classes més desfavorides que passaven el curs internats entre el fred del formigó i la llunyania familiar.

Ara descobrisc, gràcies al periodista Álvaro Devís, que Netflix ha convertit la Universitat Laboral de Xest en lloc de rodatge de la seua sèrie *Kaos*. Concretament, l'ha convertit en l'inframón: un lloc fosc i brutalista, en blanc i negre, on van a parar els morts. Els morts poden ser rescatats, perquè l'inframón de *Kaos* diu que un no mor, sinó que es renova. I pense en Xest i els seus somnis laboralistes. I pense en els alumnes pobres que lluitaven per formar-se enmig d'un oasi educatiu. I pense en l'antic reconeixement social del treball. I pense en quan abans la majoria se sentia de classe treballadora. I quan pense en tot això, em sona un poc a esperanto. Potser així es renova el

moribund treball: en past d'espectacle per a [Netflix](#).

El butlletí de Quadern arriba cada diumenge a la teva bústia

COMENTARIOS - 4

[Normas](#) ›

MÁS INFORMACIÓN

Manuel Baixauli, en estat pur a 'Cavall, atleta, ocell'

PONÇ PUIGDEVALL

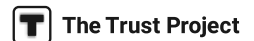
Laia Viñas retrata la generació de la Ruta del Bakalao a 'Aquí Baix'

NADAL SUAÚ

ARXIVAT A

Cultura · Literatura · Esperanto · València · Llengua · Plataformes digitals · Televisió · Netflix

Se adhiere a los criterios de

Más información ›

Si está interesado en licenciar este contenido contacte con ventacontenidos@prisamedia.com

NEWSLETTER

El butlletí de Quadern arriba cada diumenge a la teva bústia

APÚNTATE

LO MÁS VISTO

1. El 82è Congrés Espanyol d'Esperanto es va celebrar a Xest al mateix edifici on es roda una sèrie de Netflix
 2. De la Copa Amèrica a la Biennial Manifesta: El nostre icònic litoral
 3. Una escletxa a la Barcelona expat
 4. La segona mort de Quim Monzó
-